

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) มุ่งศึกษาพฤติกรรมการหลีกเลี่ยงการสูบบุหรี่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนมัธยมสุวิทย์-เสรีอนุสรณ์ สำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนมัธยมสุวิทย์-เสรีอนุสรณ์ สำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 โดยจำแนกเป็นระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 362 คน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 345 คน และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 234 คน รวมทั้งสิ้น 941 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนมัธยมสุวิทย์-เสรีอนุสรณ์ สำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 จำแนกเป็นระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โดยใช้วิธีกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างเปรียบเทียบจากตารางสำเร็จรูปของ Yamane (1970, pp. 580-581) กำหนดความเชื่อมั่นเท่ากับ 95% และความคลาดเคลื่อนสูงสุดไม่เกิน 5% ได้กลุ่มตัวอย่าง 275 ตัวอย่าง

แต่เพื่อให้ผลงานวิจัยมีความถูกต้องและสมบูรณ์มากขึ้น ผู้วิจัยจึงใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 300 ตัวอย่าง และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (stratified random sapling) ผลที่ได้ดังตาราง 2

ตาราง 2

จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างโดยจำแนกจากระดับชั้นเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนมัธยมสุวิทย์เสรีอนุสรณ์ สำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2552

ระดับชั้นเรียน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	362	115
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	345	111
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	234	74
รวม	941	300

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองและศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับพฤติกรรมกรหลีกเลี่ยงการสูบบุหรี่ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็น แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (check list) ซึ่งแบบสอบถามนี้ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาเอง มีจำนวน 7 ข้อ โดยสอบถามเกี่ยวกับ เพศ อาชีพบิดา อาชีพมารดา ระดับชั้นเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สถานภาพการสูบบุหรี่

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการหลีกเลี่ยงการสูบบุหรี่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ลักษณะของคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ตามวิธีของลิเคอร์ท์ (Linkert Scale) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน 5 ระดับ คือ ทำได้ทุกครั้ง ทำได้บ่อยครั้ง ทำได้บางครั้ง ทำได้น้อยครั้ง ทำไม่ได้

เกณฑ์ในการให้คะแนน

5 คะแนน	หมายถึง	ทำได้ทุกครั้ง
4 คะแนน	หมายถึง	ทำได้บ่อยครั้ง
3 คะแนน	หมายถึง	ทำได้บางครั้ง
2 คะแนน	หมายถึง	ทำได้น้อยครั้ง
1 คะแนน	หมายถึง	ทำไม่ได้

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีขั้นตอนดังนี้

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

1.1 ศึกษาและรวบรวมจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เช่น จากสิ่งพิมพ์ เอกสาร วารสาร หนังสือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นกรอบในการสร้างแบบสอบถาม

1.2 สร้างแบบสอบถามโดยการนำข้อมูลจากการศึกษารูปแบบของคำถาม และวิธีการสร้างแบบสอบถามจากตำรางานวิจัย และสำรวจข้อมูลต่าง ๆ ที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับค่านิยมและตัวแปร

2. การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบสอบถามที่สร้างขึ้นในขั้นต้นจะนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (content validity) แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC คัดเลือกข้อที่มีดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.6-1.0

2.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาแล้วไปทดลองใช้ (try-out) กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 30 คน เพื่อหา

ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยวิธีหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรวม (item-total-correlation) ได้ข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 0.15-0.80 และหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha-coefficient) ของ Cronbach (อ้างถึงใน สมบูรณ์ สุริยวงศ์, สมจิตรา เรืองศรี และเพ็ญศรี เศรษฐวงศ์, 2543, หน้า 145-146) ได้ค่าความเชื่อมั่นรวม 0.96

2.3 หลังจากนั้นนำแบบสอบถามที่ผ่านกระบวนการทดสอบเครื่องมือแล้วไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ขออนุญาตจากบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง ถึงผู้อำนวยการ โรงเรียนมัธยมสุวิทย์เสรีอนุสรณ์ สำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร เพื่อขอความอนุเคราะห์และความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยนำหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลไปติดต่อกับผู้อำนวยการ โรงเรียนมัธยมสุวิทย์เสรีอนุสรณ์ สำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร และนำแบบสอบถามไปแจกด้วยตนเอง จำนวน 300 ฉบับ พร้อมทั้งนัดวันและเวลามารับแบบสอบถาม โดยให้เวลาในการตอบแบบสอบถามประมาณ 2 สัปดาห์

3. เมื่อถึงเวลาครบกำหนดผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาครบทั้ง 300 ฉบับ และตรวจสอบความสมบูรณ์เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาผู้วิจัยได้ตรวจสอบจำนวนและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาแต่ละฉบับ และดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมของสถาบันคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ผู้วิจัยใช้วิธีการทางสถิติ ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของของนักเรียน วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (frequency) และวิธีหาค่าร้อยละ (percentage)

2. ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรการหลีกเลี่ยงการสูบบุหรี่ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนมัธยมสุวิทย์เสรีอนุสรณ์ สำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) แล้วนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์เพื่อใช้ในการแปลผล ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.50-ขึ้นไป	หมายถึง	ปฏิบัติได้ทุกครั้ง
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.50-4.49	หมายถึง	ปฏิบัติได้บ่อยครั้ง
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.50-3.49	หมายถึง	ปฏิบัติได้บางครั้ง
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.50-2.49	หมายถึง	ปฏิบัติได้น้อยครั้ง
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.50-ลงไป	หมายถึง	ปฏิบัติไม่ได้เลย

3. การทดสอบสมมติฐานที่กล่าวไว้

3.1 นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีพฤติกรรมกรรการหลีกเลี่ยงการสูบบุหรี่ที่แตกต่างกัน ทดสอบความแตกต่างโดยใช้การทดสอบค่าที (t test)

3.2 นักเรียนที่มีระดับชั้นเรียนต่างกัน มีพฤติกรรมกรรการหลีกเลี่ยงการสูบบุหรี่แตกต่างกัน ทดสอบโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way analysis of variance) หากพบว่ามี ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทดสอบความแตกต่างระหว่างคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé post hoc comparison)

3.3 นักเรียนที่อาชีพบิดาต่างกัน มีพฤติกรรมกรรการหลีกเลี่ยงการสูบบุหรี่แตกต่างกัน ทดสอบโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way analysis of

variance) หากพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทดสอบความแตกต่างระหว่างคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé post hoc comparison)

3.4 นักเรียนที่อาชีพมารดาต่างกัน มีพฤติกรรมการหลีกเลี่ยงการสูบบุหรี่แตกต่างกัน ทดสอบโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way analysis of variance) หากพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทดสอบความแตกต่างระหว่างคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé post hoc comparison)

3.5 นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีพฤติกรรมการหลีกเลี่ยงการสูบบุหรี่แตกต่างกัน ทดสอบโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way analysis of variance) หากพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทดสอบความแตกต่างระหว่างคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé post hoc comparison)

3.6 นักเรียนที่มีสถานภาพการสูบบุหรี่ต่างกัน มีพฤติกรรมการหลีกเลี่ยงการสูบบุหรี่แตกต่างกัน ทดสอบความแตกต่างโดยใช้การทดสอบค่าที (t test)